




AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ



Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Təsdiq edirəm: 
“İqtisadiyyat” kafedrasının
müdiri: i.ü.f.d., dos.S.İ.Hübətova
12 sentyabr 2025-ci il

**“İDARƏETMƏ İQTİSADIYYATI”
FƏNNİ ÜZRƏ İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
(Syllabus)**

Fənnin adı	İdarəetmə iqtisadiyyatı
Fakültə	İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra	İqtisadiyyat
Fənnin kodu	00379
Fənnin növü	Seçmə
Semestr	yaz
Tədris yükü:	45 saat (30/15)

I. Fənnin təsviri

Bu kurs idarəetmə iqtisadiyyatının əsas konsepsiyasını, tələbin təhlilinin proqnozlaşdırılmasını, istehsal nəzəriyyəsini, bazar strukturlarını və qiymət qərarları və strategiyalarını ehtiva edir.

II. Fənin məqsədi və vəzifələri

Kurs tələbələrə biznesin iqtisadi aspektlərini və biznes qərarlarının qəbulu üçün tətbiq olunan biznes mühitini başa düşməyə, təhlil etməyə və qiymətləndirməyə imkan verir. O, analitik və tənqidi təfəkkür, arqumentləri qiymətləndirmə, yazılı esselərdə tutarlı arqumentlər çatdırmaq, məlumatları nəzərdən keçirmək və araşdırmaq və optimal qiymət çıxışı kombinasiyasını əldə etmək üçün riyazi hesablamalarla bağlı bacarıqları artıracaq. Menecerlər üçün ən uyğun olan mikroiqtisadiyyatın fundamental prinsiplərini öyrənirik. Mövzulara xərclər, tələb, qiymət, bazar strukturu, bazar tarazlığı, əlavə olaraq, strateji qarşılıqlı əlaqə daxildir. Kurs aşağıdakılara diqqət yetirir:

- 1.firmalar tərəfindən mənfəətin maksimallaşdırılması;
- 2.müxtəlif rəqabət şəraitində bazar tarazlığı. Kurs bazarların necə işlədiyinə dair anlayışınızı artırmalı və iqtisadi proqnozlar vermək qabiliyyətinizi inkişaf etdirməlidir.

O, həmçinin idarəetmə, mühasibat uçotu, maliyyə və marketinq üzrə gələcək MBA təhsiliniz üçün əsas rolunu oynamalıdır. Material çox təkmil olmasa da, biz MBA təhsili üçün uyğun olan sürətlə hərəkət edirik. İqtisadçılar model qurucularıdır, çünki bunlar diqqətlə təhlili asanlaşdırır və bu kontekstdə işləmək üçün imkanları inkişaf etdirmək vacibdir. Bu qabiliyyət təcrübədən keçir. Sınıfdə öyrəndiklərimizi mütəmadi olaraq nəzərdən keçirməli və özünüz izah edə bildiyinizə əmin olmalısınız. Əlbəttə ki, oxumaq lazımdır.

III. Fənin tədris metodologiyası

Bu fənin tədrisi prosesində mühazirələrin oxunması, interaktiv müzakirələrin aparılması, komanda şəklində layihələrin icrası, quiz'lərin, debatların keçirilməsi, işgüzar oyunlar, xüsusi nümunələrin (case-study) öyrənilməsi, sərbəst işlərin yazılması və test tapşırıqların yerinə yetirilməsi kimi geniş çeşiddə tədris və təlim üsullarından istifadə edilir. Dərsdə keçiriləcək mövzular bir-birləri ilə əlaqəli olduğundan, tələbələrin işlənmiş mövzuları yenidən təkrar etməsi məqsədə uyğundur. Müəllimin təmin etdiyi təqdimat, mühazirə, kitab və ya test əsasında tələbələr fənn üzrə təhsilini təkmilləşdirir, yeni biliklərə sahib olur. Dərsi yaxşı izləməklə birlikdə, dərs xaricində də, tələbələrin əlaqəli mövzuları öz aralarında müzakirə etməsi ən effektiv üsullardan biridir. İstər keçmiş mövzular üzərində çalışarkən, istərsə də gələcək mövzuları hazırlayarkən, tələbələr ehtiyac duya biləcəyi əlavə məlumatları, əlaqədar internet ünvanlarını (beynəlxalq və yerli media mənbələri) həm dərsi tədris edən müəllimin köməyi ilə, həm də müstəqil təhlil şəklində əldə edə bilər. Həmçinin tələbələrə xarici və yerli ədəbiyyatda, kitablarda və / və ya iqtisadiyyat jurnallarında yer alan iqtisadi yenilikləri izləmələri tövsiyə edilməkdədir.

IV. Kursun nəticələri

Kursun tədrisi başa çatandan və bütün mövzular mənimsənilədikdən sonra tələbələr:

Bilməlidirlər:

Bu kursu müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra tələbə aşağıdakıları bacaracaq:

1. Azad sahibkarlığın mahiyyətini və “Görünməz əl” prinsipini izah etməyi.
2. İqtisadi təhlilin rolunu, onun strateji və taktiki sahədə tətbiqini təsvir etməyi
3. Tələbi artıran amillərin tətbiqi də daxil olmaqla, artım tələbi potensialını qiymətləndirməyi.
4. Xərclərin strukturunu, sabit, dəyişən və idarə oluna bilən xərclərin xarakterini və işçilərin məsrəflərinə nəzarət üsullarını təsvir etməyi.
5. Tələbin qiymət elastikliyinə görə təsnif edilən tələbin əsas seqmentlərini izah etməyi .
6. Rəqabətli məhsulları müqayisə edin və müqayisə edin və hədəflənmiş müştəri seqmentlərinə cavab vermək və gəlirlilik potensialını qiymətləndirməyi.
7. İqtisadi bazar növlərini təsvir edərək və firmaların qiymət və hasilat qərarlarını müqayisə etməyi.
8. Qiymət ayrı-seçkiliyi nəzəriyyəsini və onun həm dövlət, həm də özəl və digər sənaye sahələrində gəlirlərin idarə edilməsində tətbiqini izah etməyi.
9. Risk şəraitində idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi
10. Qlobal bazarın iqtisadiyyatını məhsul və xidmətlərlə müqayisə etməyi.

Bacarmalıdır:

1. Resurslardan istifadənin iqtisadi dəyəri
2. Ümumi təklif funksiyaları
3. Birbaşa tələb funksiyaları
4. Tərs təklif funksiyaları
5. Sadə xətti reqressiya modeli
6. Statistik əhəmiyyətlik üçün t-testinin aparılması
7. İstehlakçı nəzəriyyəsinin əsas fərziyyələri
8. Marjinal əvəzetmə dərəcəsi
9. Tələbin qiymət elastikliyi
10. Marjinal gəlir və tələb
11. Tələbin qiymətləndirilməsinin birbaşa metodları
12. Qısa müddətli istehsal və xərclər
13. Optimallaşdırma və qiymət
14. Satılma iqtisadiyyatı
15. Qısamüddətli istehsal funksiyalarının spesifikasiyası

16.Bazar gücünün ölçülməsi

17.Risq və qeyri-müəyyənliklər arasında fərqlər

18.Bazar rəqabəti və sosial-iqtisadi səmərəlilik

V. Prerekvizitlər:

Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş, Mikroiqtisadiyyat, Makroiqtisadiyyat fənninin tədrisi vacibdir.

VI. Mövzuların məzmunu və tədris-tematik bölgüsü

Mövzuların adı	Mövzunun əsas məzmunu	Mühazirə	Seminar
İdarəetmə iqtisadiyyatına giriş: əsas anlayışlar və prinsiplər	1.1 Biznes Təcrübələri və Strategiya haqqında İqtisadi Düşüncə Yolu İqtisadi Nəzəriyyə Mürəkkəbliyi Sadələşdirir Mikroiqtisadiyyat və sənaye təşkilatının rolları 1.2 İqtisadiyyatın ölçülməsi və maksimuma çatdırılması Mənfəət Resurslardan istifadənin iqtisadi dəyəri İqtisadi Mənfəətlə Mühasibat Mənfəəti Firmanın Dəyərinin Maksimallaşdırılması Dəyərin maksimumlaşdırılması və mənfəətin maksimumlaşdırılmasının ekvivalentliyi Menecerlərin etdiyi bəzi ümumi səhvlər 1.3 Firmanın Mülkiyyətinin və Nəzarətinin Ayrılması Menecer-Agent Problemi Korporativ Nəzarət Mexanizmləri 1.4 Bazarın strukturu və idarəetmə qərarlarının qəbulu Bazar nədir? Müxtəlif Bazar Strukturları Bazarların Qloballaşması	2	2
2. Bazar tarazlığı: tələb və təklifin təhlili	2.1 Tələb Ümumi tələb funksiyası: Qd 5 f (P, M, PR, 7, PE, N) Birbaşa Tələb Funksiyaları: Qd 5 f (P) Tərs Tələb Funksiyaları: P 5 f (Qd) Tələb boyunca hərəkətlər Tələbdə Dəyişikliklər 2.2 Təklif Ümumi təklif funksiyası: Qs 5 f (P, PI , Pr , T, Pe , F) 53 Birbaşa təklif Funksiyaları: Qs 5 f (P) Tərs təklif Funksiyaları: P 5 f (Qs) Təklifdə Dəyişikliklər 2.3 Bazar tarazlığı 2.4 Bazar mübadiləsinin dəyərinin ölçülməsi İstehlakçı profisiti İstehsalçı artıqlığı Sosial artıqlıq	2	

	<p>2.5 Bazar tarazlığında dəyişikliklər Tələbdə Dəyişikliklər (Təklif Sabit) Təklifdə Dəyişikliklər (Tələb Sabit) Həm tələbin, həm də təklifin eyni vaxtda dəyişməsi Aviabiletlərdə Dəyişiklik İstiqamətinin Proqnozlaşdırılması: Keyfiyyət Təhlili Reklam və Sütün Qiyməti: Kəmiyyət Təhlili</p> <p>6 Tavan və Döşəmə Qiymətləri</p>		
3. Optimal qərarların verilməsində marjinal təhlil	<p>3.1 Anlayışlar və Terminologiya 3.2 Məhdudiyyətsiz Maksimallaşdırma Optimal Fəaliyyət Səviyyəsi (A^*) Marjinal fayda və marjinal xərc Marjinal Analiz ilə Optimal Fəaliyyət Səviyyələrinin Tapılması Diskret Seçim Dəyişənləri ilə Maksimallaşdırma Düşmüş Xərclər, Sabit Xərclər və Orta Xərclər Əhəmiyyətsizdir 3.3 Məhdud Optimallaşdırma Fəaliyyətə xərclənən dollara görə marjinal fayda Məhdud Maksimallaşdırma Optimal Reklam Xərcləri: Məhdud Maksimallaşdırma Nümunəsi Məhdudlaşdırılmış Minimallaşdırma</p>	2	2
4. Təməl qiymətləndirmə texnikaları	<p>4.1 Sadə xətti reqressiya modeli Hipotetik Reqressiya Modeli Təsadüfi səhv termini 4.2 Reqressiya xəttinin quraşdırılması 4.3 Statistik əhəmiyyətin yoxlanılması β üçün Nisbi Tezlik Paylanması t nisbəti anlayışı Statistik Əhəmiyyətlik üçün t-testinin aparılması Statistik əhəmiyyəti müəyyən etmək üçün p-dəyərlərindən istifadə 4.4 Reqressiya tənliyinin qiymətləndirilməsi Təyinetmə əmsalı (R^2) F-Statistika SLM-də Məhsulun Keyfiyyətinə Nəzarət: Reqressiya Nümunəsi 4.5 Çoxlu Reqressiya Çoxlu reqressiya modeli 4.6 Qeyri-xətti reqressiya təhlili Kvadrat Reqressiya Modelləri Log-xətti reqressiya modelləri</p>	2	2
5. İstehlakçı Davranışı Nəzəriyyəsi	<p>5.1 İstehlakçı nəzəriyyəsinin əsas fərziyyələri İstehlakçının Optimallaşdırma Problemi İstehlakçı Tercihlərinin Xüsusiyyətləri Faydalılıq Funksiyası 5.2 Laqeydlik əyriləri Marjinal Əvəzetmə dərəcəsi Laqeydlik xəritələri MRS-in Marjinal Faydalı Təfsiri 5.3 İstehlakçının Bütçə Məhdudiyyəti Bütçə xətləri Bütçə xəttinin dəyişdirilməsi 5.4 Faydalılığın Maksimallaşdırılması</p>	2	2

	<p>Məhdud gəlirə tabe olan kommunal xidmətin maksimuma çatdırılması</p> <p>İstehlakçı optimallaşdırmasının marjinal faydalılıq şərhli</p> <p>Hot Dogs və Cokes üçün optimal paketi tapmaq</p> <p>5.5 Fərdi tələb və bazar tələb ayrılıqları</p> <p>Fərdi İstehlakçının Tələb Əyrisi</p> <p>Bazar tələbi və marjinal fayda</p> <p>6 Künc həlləri (Corner solutions)</p>		
6. Elastiklik və tələb	<p>6.1 Tələbin qiymət elastikliyi</p> <p>Tələb olunan Kəmiyyətdə Faiz Dəyişikliyinə proqnozlaşdırılması</p> <p>Qiymətdə Faiz Dəyişikliyinə Proqnozlaşdırılması</p> <p>6.2 Qiymət Elastikliyi və Ümumi Gəlir</p> <p>Qiymət Elastikliyi və Ümumi Gəlirdə Dəyişikliklər</p> <p>Borderline Video Emporium-da Qiymətin Dəyişməsi: Rəqəmsal Nümunə</p> <p>6.3 Tələbin qiymət elastikliyinə təsir edən amillər</p> <p>Əvəzədicilərin mövcudluğu</p> <p>İstehlakçı büdcəsinin faizi</p> <p>Tənzimləmə Müddəti</p> <p>6.4 Tələbin qiymət elastikliyinə hesablanması</p> <p>İnterval üzərində elastikliyin hesablanması</p> <p>Bir nöqtədə elastikliyin hesablanması</p> <p>Elastiklik (ümumiyyətlə) Tələb əyrisi boyunca dəyişir</p> <p>6.5 Marjinal Gəlir, Tələb və Qiymət Elastikliyi</p> <p>Marjinal Gəlir və Tələb</p> <p>Marjinal Gəlir və Qiymət Elastikliyi</p> <p>6.6 Digər tələb elastiklikləri Gəlir elastikliyi (EM)</p> <p>Çarpaz qiymət elastikliyi (EXR)</p>	2	
7. Tələbin qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması	<p>7.1 Tələbin Qiymətləndirilməsinin Birbaşa Metodları</p> <p>İstehlakçı Müsahibələri</p> <p>Bazar Tədqiqatları və Təcrübələr</p> <p>7.2 Empirik tələb funksiyasının spesifikasiyası</p> <p>Ümumi Empirik Tələb Spesifikasiyası</p> <p>Xətti Empirik Tələb Spesifikasiyası</p> <p>Qeyri-xətti empirik tələb spesifikasiyası</p> <p>Tələb Spesifikasiyasının Seçilməsi</p> <p>7.3 Qiymət təyin edən firma üçün tələbin qiymətləndirilməsi</p> <p>Pizza Firmasına Tələbin Qiymətləndirilməsi: Nümunə</p> <p>7.4 Satış və Qiymətin Zaman Seriyası Proqnozları</p> <p>Xətti Trend Proqnozlaşdırılması</p> <p>Terminator Pest Control üçün Satış Proqnozu</p> <p>Georgia Taxta Məhsulları üçün Qiymət Proqnozu</p> <p>7.5 Mövsümi (və ya dövr) dəyişkənlik</p> <p>Dummy Dəyişənlərdən İstifadə etməklə Mövsümi Dəyişikliklərin Korreksiyası</p> <p>Dummy-Dəyişən Texnika: Nümunə</p> <p>6 Bəzi Son Xəbərdarlıqlar</p>	2	2
8. Qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlərdə buraxılış	<p>Qısa müddətdə istehsal və xərclər</p> <p>8.1 İstehsal və maya dəyəri ilə bağlı bəzi ümumi anlayışlar</p> <p>İstehsal funksiyaları</p> <p>Texniki və İqtisadi Səmərəlilik</p> <p>İstehsalda Girişlər</p> <p>Qısamüddətli və uzunmüddətli istehsal dövrləri</p>	2	

qərarları və xərcləri	<p>Qarşısı alına bilən xərclərə qarşı batmış xərclər</p> <p>8.2 Qısa müddətdə istehsal</p> <p>Ümumi məhsul</p> <p>Orta və Marjinal Məhsullar</p> <p>Azalan Marjinal Məhsul Qanunu</p> <p>Sabit Girişlərdə Dəyişikliklər</p> <p>8.3 İstehsalın qısamüddətli məsrəfləri</p> <p>Qısamüddətli Ümumi Xərclər</p> <p>Orta və Marjinal Xərclər</p> <p>Ümumi Qısamüddətli Orta və Marjinal Xərc Əyriləri</p> <p>8.4 Qısamüddətli məsrəflər və istehsal arasında əlaqələr</p> <p>Ümumi məsrəflər və qısamüddətli istehsal funksiyası</p> <p>Orta Dəyişən Xərc və Orta Məhsul</p> <p>Marjinal xərc və marjinal məhsul</p> <p>Qrafik əlaqə AVC, SMC, AP və MP</p> <p>8.59 İstehsal izokvantları</p> <p>İzokvantların xüsusiyyətləri</p> <p>Texniki Əvəzətmənin Marjinal Dərəcəsi</p> <p>MRTS-nin Marjinal Məhsullarla Əlaqəsi</p> <p>8.6 İzokost əyriləri</p> <p>İzokost əyrilərinin xüsusiyyətləri</p> <p>İzokost əyrilərinə sürüşmələr</p> <p>8.7 Girişlərin optimal birləşməsinin tapılması</p> <p>Verilmiş məhsulun minimum xərcə istehsalı</p> <p>Xərclərin minimuma endirilməsinə marjinal məhsul yanaşması</p> <p>Verilmiş Xərc Səviyyəsi ilə Maksimum Məhsulun istehsalı</p> <p>8.8 Optimallaşdırma və qiymət</p> <p>Genişlənmə Yolu</p> <p>Genişlənmə Yolu və Xərclərin Strukturu</p> <p>8.10 Uzunmüddətli xərclər</p> <p>İstehsal funksiyasından məsrəf cədvəllərinin çıxarılması</p> <p>8. 11. Uzunmüddətli xərclərə təsir edən qüvvələr</p> <p>İqtisadiyyatlar və İqtisadiyyatsızlıqlar</p> <p>Çoxməhsullu firmalarda əhatə dairəsi iqtisadiyyatları</p> <p>Satınalma İqtisadiyyatı</p> <p>Öyrənmək və ya Təcrübə İqtisadiyyatları</p> <p>8.12 Qısamüddətli və uzunmüddətli xərclər arasındakı əlaqələr</p> <p>Planlaşdırma Üfüqü kimi Uzunmüddətli Orta Xərc</p> <p>Qısamüddətli Xərclərin yenidən qurulması</p>		
9. İstehsal və xərclərin qiymətləndirilməsi	<p>9.1 Qısamüddətli istehsal funksiyasının spesifikasiyası</p> <p>9.2 Qısamüddətli istehsal funksiyasının qiymətləndirilməsi</p> <p>9.3 Qısamüddətli Xərclərin Təxmini: Xərclərin ölçülməsi ilə bağlı bəzi problemlər</p> <p>İnflyasiyanın Təsirləri üçün Məlumatların Korreksiyası</p> <p>İqtisadi Xərcləri Ölçmə Problemləri</p> <p>9.4 Qısamüddətli Xərc funksiyasının qiymətləndirilməsi</p> <p>Tipik Qısamüddətli Xərclərin Qiymətləndirilməsi</p> <p>Rockford Enterprises-də Qısamüddətli Xərclərin Təxmini: Nümunə</p>	2	2
10. Rəqabətli bazarlarda idarəetmə qərarları	<p>10.1 Mükəmməl Rəqabətin Xüsusiyyətləri</p> <p>10.2 Qiymət Qəbul edən Firmanın üzləşdiyi Tələb</p> <p>10.3 Qısa müddətdə mənfəətin artırılması</p> <p>Çıxış Qərar: Müsbət İqtisadi Mənfəət Qazanmaq</p> <p>Çıxış Qərar: Zərərlə işləmək və ya bağlanmaq</p>	2	

	<p>Batmış Xərclərin, Sabit Xərclərin və Orta Xərclərin Uyğunsuzluğu</p> <p>Firma və Sənaye üçün Qısamüddətli Təchizat</p> <p>Qısamüddətli Rəqabət Tarazlığında İstehsalçı Profisiti və Mənfəəti</p> <p>10.4 Uzunmüddətli dövrdə mənfəətin artırılması</p> <p>Uzunmüddətli dövrdə firma üçün mənfəəti maksimuma çatdıran tarazlıq</p> <p>Sənaye üçün uzunmüddətli rəqabət tarazlığı</p> <p>Mükəmməl Rəqabətli Sənaye üçün Uzunmüddətli Təchizat</p> <p>Uzunmüddətli tarazlıqda iqtisadi renta və istehsalçı profisiti</p> <p>10.5 Mənfəətin Maksimallaşdırılması Giriş İstifadəsi</p> <p>Marjinal Gəlir Məhsulu və İşə Qəbul Qərar</p> <p>Orta Gəlir Məhsulu və Kapatma Qərarı</p> <p>10.6 Mənfəətin Maksimallaşdırılması Qərarının həyata keçirilməsi</p> <p>İcra üçün ümumi qaydalar</p> <p>Beau Apparel-də mənfəətin artırılması: İllüstrasiya</p>		
<p>11. Qeyri-təkmil rəqabətli bazarlarda idarəetmə qərarları</p>	<p>11.1 Bazar gücünün ölçülməsi</p> <p>Bazar tərifi</p> <p>Tələbin elastikliyi</p> <p>Lerner indeksi</p> <p>Tələbin çarpaz qiymət elastikliyi</p> <p>11.2 Giriş maneələri</p> <p>Hökumət tərəfindən yaradılan maneələr</p> <p>Miqyas İqtisadiyyatları</p> <p>Əsas Giriş maneələri</p> <p>Brend Sadiqlikləri</p> <p>İstehlakçı Kilidi</p> <p>Şəbəkə Xariciləri (və ya Şəbəkə Effektləri)</p> <p>Giriş üçün ümumi maneə kimi batmış xərclər</p> <p>11.3 Monopoliya altında mənfəətin artırılması:</p> <p>Nəticə və Qiymət Qərarları</p> <p>Monopolist üçün Tələb və Marjinal Gəlir</p> <p>Cənub-Qərb Dəri Dizaynlarında Qazancın Maksimallaşdırılması: Bir Nümunə</p> <p>Qısamüddətli tarazlıq: Mənfəətin maksimumlaşdırılması və ya zərərin minimuma endirilməsi</p> <p>Uzunmüddətli tarazlıq</p> <p>11.4 Mənfəətin Maksimallaşdırılması Giriş İstifadəsi</p> <p>11.5 Monopolist rəqabət</p> <p>Qısamüddətli tarazlıq</p> <p>Uzunmüddətli tarazlıq</p> <p>11.6 Mənfəət-Maksimum məhsul istehsalı və qiymət qərarının həyata keçirilməsi</p> <p>İcra üçün ümumi qaydalar</p> <p>Aztec Electronics-də qazancın artırılması: bir nümunə</p> <p>11.7 Çox sahəli firmalar</p> <p>Ticarət müəssisələrində çoxsahəli istehsal</p>	2	2
<p>12. Oligopoliya bazarlarında strateji qərarların qəbulu</p>	<p>12.1 Rəqiblər eyni vaxtda qərarlar qəbul etdikdə qərarların qəbulu</p> <p>Məhkumların Dilemması</p> <p>Bir Dominant Stratejiyə ilə Qərarlar</p> <p>Dominant Stratejiyaların Ardıcıl ləğv edilməsi</p>	2	

	<p>Nash tarazlığı: Qarşılıqlı olaraq ən yaxşı qərarlar qəbul etmək Super Bowl Advertising: Nash Tarazlığı nümunəsi Ən Yaxşı Cavab Əyriləri və Davamlı Qərar Seçimləri 12.2 Rəqiblər ardıcıl qərarlar qəbul edərkən strategiya Ardıcıl qərarların qəbulu Birinci və ikinci daşıyıcının üstünlükləri Strateji Hərəkətlər: Öhdəliklər, Təhdidlər və Vədlər 12.3 Təkrarlanan Strateji Qərarlarda Əməkdaşlıq Birdəfəlik Məhbusların Dilemma Qərarları Təkrar qərarlarda saxtakarlığa görə cəza Əməkdaşlıq etmək qərarına gəlmək Fırılacaqılığın cəzalandırılması üçün tətik strategiyaları Əməkdaşlığı asanlaşdıran qiymətqoyma praktikaları Açıq qiymət təyini müqavilələri və kartellər Gizli Söhbət 12.4 Strateji girişin qarşısının alınması Limit Qiymətləndirmə Giriş üçün maneə kimi potensialın genişləndirilməsi</p>		
13. Mütərəqqi qiymətləndirmə texnikaları	<p>13.1 Qiymət Ayrı-seçkiliyi: İstehlakçı Profisitinin Tutulması Vahid qiymətlərlə bağlı problem Qiymət ayrı-seçkiliyinin növləri Mənfəətli qiymət ayrı-seçkiliyi şərtləri 13.2 Birinci dərəcəli (və ya mükəmməl) qiymət ayrı-seçkiliyi 13.3 İkinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi üsulları İki hissəli qiymət Blok qiymətlərinin azalması 13.4 Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi Gəlirləri artırmaq üçün iki bazarda satışın bölüşdürülməsi Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi ilə mənfəətin maksimumlaşdırılması 13.5 Çoxməhsullu Firmalar üçün Qiymətləndirmə Təcrübələri İstehlakla Əlaqədar Çoxlu Məhsulların Qiymətləndirilməsi Birdən çox məhsulun birləşdirilməsi 13.6 Xərc-Plus Qiymətləndirmə Praktik və konseptual çatışmazlıqlar</p>	2	2
14. Risk və qeyri-müəyyənlik şəraitində qərarlar	<p>14.1 Risk və qeyri-müəyyənlik arasındakı fərqlər 14.2 Ehtimalların paylanması ilə riskin ölçülməsi Ehtimalların paylanması Ehtimal paylanmasının gözlənilən dəyəri Ehtimal paylanmasının dispersiyası 14.3 Risk altında olan qərarlar Gözlənilən Dəyərin Maksimallaşdırılması Orta-Varians Təhlili Variasiya təhlili əmsalı Hansı qayda daha yaxşıdır? 14.4 Gözlənilən Faydalılıq: Risk Altında Qərar Qəbul etmə Nəzəriyyəsi Menecerin mənfəət üçün faydalı funksiyası Mənfəət üçün Faydalılıq Funksiyasının Çıxarılması Gözlənilən Faydalılığın Maksimallaşdırılması 14.5 Qeyri-müəyyənlik şəraitində qərarlar Maximax kriteriyası Maksimin kriteriyası Minimax təəssüf meyarı</p>	2	

	Bərabər Ehtimal Kriteriyası		
15. İdarəetmə qərarları və dövlət tənzimlənməsi	15.1 Bazar Rəqabəti və Sosial İqtisadi Səmərəlilik Cəmiyyət üçün Səmərəlilik Şərtləri Mükəmməl Rəqabətdə Sosial İqtisadi Səmərəlilik 15.2 Bazarın Uğursuzluğu və Hökumətin Müdaxiləsi üçün İş 15.3 Bazar gücü və dövlət siyasəti Bazar gücü və bölüşdürmə səmərəsizliyi Bazar gücü və ölü çəki itkisi Antiinhisar Siyasəti vasitəsilə Rəqabətin Təşviqi Təbii inhisar və bazar uğursuzluğu Təbii inhisar altında qiymətin tənzimlənməsi 15.4 Neqativ Xaricilik Problemi Çırkəlmə: Bazarın Uğursuzluğu və Tənzimlənməsi 15.5 İstisna edilməməsi Ümumi Əmlak Resursları İctimai mallar 15.6 Məlumat və bazar uğursuzluğu Qiymətlər Haqqında Qüsursuz Məlumat Məhsulun keyfiyyəti haqqında qeyri-kamil məlumat İnformasiya ictimai sərvət kimi	2	2
YEKUN		30	15

VII. Fənni mühazirə mövzuları:

Fənn 15 mühazirə mövzusunun ibarətdir.

Mövzu 1. İdarəetmə iqtisadiyyatına giriş: əsas anlayışlar və prinsiplər

Mövzu 2. Bazar tarazlığı: tələb və təklifin təhlili

Mövzu 3. Optimal qərarların verilməsində marjinal təhlil

Mövzu 4. Təməl qiymətləndirmə texnikaları

Mövzu 5. İstehlakçı Davranışı Nəzəriyyəsi

Mövzu 6. Elastiklik və tələb

Mövzu 7. Tələbin qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması

Mövzu 8. Qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlərdə buraxılış qərarları və xərcləri

Mövzu 9. İstehsal və xərclərin qiymətləndirilməsi

Mövzu 10. Rəqabətli bazarlarda idarəetmə qərarları

Mövzu 11. Qeyri-təkmil rəqabətli bazarlarda idarəetmə qərarları

Mövzu 12. Oliqopoliya bazarlarında strateji qərarların qəbulu

Mövzu 13. Mütərəqqi qiymətləndirmə texnikaları

Mövzu 14. Risk və qeyri-müəyyənlik şəraitində qərarlar

Mövzu 15. İdarəetmə qərarları və dövlət tənzimlənməsi

Ədəbiyyat:

S.Charles Maurice, Christopher R, Thomas. Managerial Economics, 736 pages McGraw-Hill

Əlavə dərsliklər:

1. N.Qreqory Mənkyu. Ekonomiksin əsasları
2. N.Gregory Mankiw. Principles of Microeconomics
3. Managerial Economics, Introbooks

Hər bir mövzu üzrə müəllimin mühazirə mətnləri və təqdimatları elektron kabinetə yerləşdirilir. Hər bir mövzu ilə bağlı müəllim əlavə olaraq xüsusi ədəbiyyat təklif edə bilər.

SEMİNAR-MƏŞĞƏLƏLƏR: HAZIRLIQ VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 5) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqlar və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnəlidir.

DƏRSƏ DAVAMIYYƏT

Təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Davamiyyət limiti üzrə yuvarlaqlaşdırma (7,5 q/b - 8 q/b) tətbiq edilmir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir.

FƏNN ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ (Əyani təhsilalma forması üzrə)

UNEC-də bakalavriat səviyyəsində təhsilin bütün illəri üzrə fənlərin attestasiyası hər biri 50 bal formalaşdıran cari və aralıq qiymətləndirmə (toplam 100 bal) əsasında həyata keçirilir. Cari qiymətləndirmə bakalavrların bilik və bacarıqlarının semestr ərzində qiymətləndirilməsi, aralıq qiymətləndirmə isə imtahan sessiyası zamanı həyata keçirilən qiymətləndirmədir.

Cari qiymətləndirmə üzrə 50 bal bakalavrların semestr ərzində topladıqları **aktivlik və ara qiymətləndirmə** ballarının cəmlənməsi ilə formalaşır. Aktivlik balı hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 20 bal ola bilər və bu bal tədrisi mühazirə və seminar dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə seminar dərslərində alınan ballar əsasında fənlərin tədris növünə uyğun olaraq formalaşır.

Seminar dərslərində və praktik məşğələlərdə qiymətləndirmə 10 ballıq şkala əsasında həyata keçirilir və həmin ballar EDUMAN sistemində aşağıdakı nisbətlərdə hesaba alınır:

- 10 bal = 5 bal
- 9 bal = 4,5 bal
- 8 bal = 4 bal
- 7 bal = 3,5 bal
- 6 bal = 3 bal
- 5 bal = 2,5 bal
- 4 bal = 2 bal
- 3 bal = 1,5 bal
- 2 bal = 1 bal
- 1 bal = 0,5 bal

Qeyd: fənnin tədris növü mühazirə, seminar və laboratoriya olduğu zaman seminar dərsi üzrə bal nisbəti EDUMAN sistemində 10 bal = 2,5 bal nisbətində uyğun hesaba alınır:

Seminar dərslərində alınan ballar əsasında formalaşan yekun aktivlik balı aşağıdakı düsturla müəyyən edilir:

$$B = (((b_1+b_2+b_3+\dots+b_n)/s)*m)/10$$

Burada,

B - yekun aktivlik balı;

b - seminar dərslərində alınan müxtəlif ballar;

s - semestr ərzində verilən cavabların sayı;

m - aktivlik balına ayrılan maksimal bal;

10 - bir seminar dərslərində toplanan maksimal baldır.

Bakalavrlar semestr ərzində cəmi 4 dəfə, hər dəfə isə 10 bal aldığı halda maksimal aktivlik balını - 20 balı toplamış olur. Bu halda nəticə sistemdə $((10+10+10+10)/4)*20)/10 = 20$ olaraq hesaba alınır.

Maksimal bal toplaya bilməyənlər isə istədiyi halda 5-ci, 6-cı, 7-ci və s. dəfə cavab verməklə aktivlik balı toplaya bilərlər. Bu zaman müəllim ilkin olaraq həmin qrupda ümumilikdə 4 dəfə cavab verməyənlərdən başlamaqla növbəlilik prinsipi əsasında bakalavrların cavab verməsi üçün imkan yaradır.

Bakalavrlar semestr ərzində seminar dərslərində 4 dəfədən az cavab verdiyi halda çatışmayan cavab sayı sistem tərəfindən "0" bal olmaqla nəzərə alınır. Məsələn, əgər hər hansı təhsilalan bir fənn üzrə semestr ərzində cəmi 2 dəfə seminar dərslərində cavab verib və hər dəfə 10 bal aldığı halda onun yekun aktivlik balı hesablanan zaman həmin təhsilalanın nəticəsi $((10+10+0+0)/4)*20)/10$ kimi hesablanır. Seminar dərslərində ümumiyyətlə balı olmayan tələbənin aktivlik balı isə "0" bal hesab edilir.

Semestr ərzində təhsilalanların hər bir fənn üzrə topladığı nəticə tam olmadığı halda semestrin sonunda sistem tərəfindən adi riyazi qaydada həmin nəticələr yuvarlaqlaşdırılır (məs. 6,5 bal – 7 bal kimi nəzərə alınır).

Ara qiymətləndirmə. fənn üzrə semestr ərzində maksimal 30 bal formalaşdıran və ilk 7 tədris həftəsi ərzində keçilmiş mövzular üzrə (7-ci həftə də daxil olmaqla) aparılan qiymətləndirmədir. Ara qiymətləndirmə mərkəzləşdirilmiş qaydada test və ya yazılı üsulda 8-ci və 9-cu tədris həftələri ərzində keçirilir və təhsilalanlara həmin dövrə qədər mühazirəsi tamamlanmayan mövzu üzrə test və ya yazılı cavablandırılan sual təqdim edilmir. Fənlər üzrə (alt qrup fənləri də daxil olmaqla) ara qiymətləndirmə tədris prosesi dayandırılmadan bakalavriat səviyyəsində əks dərns növbələrində, magistratura səviyyəsində isə cədvəl üzrə dərns olmayan günlərdə, zərurət yarandığı halda isə şənbə günlərində keçirilir.

Test üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 30 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 3 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Ara qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (habelə olduğu halda texniki problem yaranmış imtahanlar) 11-ci tədris həftəsi ərzində eyni qaydada ardıcıl günlərdə keçirilir.

Bakalavriat və magistratura səviyyələri üzrə təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir. Qiyabi təhsilalma forması üzrə isə davamiyyət səviyyəsindən asılı olaraq maksimum 10 bal verilir.

Aralıq qiymətləndirmə. Test, yazılı, qarışıq, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından biri ilə hər semestrin sonunda keçirilən sessiya imtahanıdır. Bu imtahanlarda təhsilalanların qiymətləndirilməsi 50 bal üzərindən hər bir imtahan üsulu üzrə müəyyən edilən qaydada həyata keçirilir.

Aralıq qiymətləndirmə semestr ərzində keçilmiş bütün mövzular üzrə tərtib edilən testlər, yazılı və ya şifahi imtahan sualları (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) əsasında həyata keçirilir. Bu qiymətləndirmənin cədvəli imtahanlar arasında minimum 2 gün fasilə verilməklə tərtib olunur. İmtahan cədvəli 13-cü tədris həftəsində UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 50 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 5 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Aralıq qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (texniki problem yaranmış imtahanlar da daxil olmaqla) sessiya bitdikdən sonra eyni qaydada ardıcıl günlər ərzində keçirilir.

Fənlərin tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq bütün imtahanlar universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq, yazılı, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilir.

Cari və aralıq qiymətləndirmə. Tədrisi mühazirə və seminar dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı aktivlik balı hesabına (10 bal = 5 bal nisbətində seminar dərslərində toplanan bal), 30 balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşır.

İMTAHAN VƏ İMTAHANA GƏDƏR TOPLANAN BALLAR ƏSASINDA SEMESTR NƏTİCƏSİNƏ GÖRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

QEYD: İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmayacaq.